

Udskriftsdato: 15. december 2025

2020/1 BSF 278 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om strafskærpelse, så socialt bedrageri altid medfører udvisningsdom for udlændinge

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 9. marts 2021 af Pernille Vermund (NB), Peter Seier Christensen (NB),
Lars Boje Mathiesen (NB) og Mette Thiesen (NB)

Forslag til folketingsbeslutning
om strafskærpelse, så socialt bedrageri altid medfører udvisningsdom for
udlændinge

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret at fremsætte den nødvendige lovgivning, så enhver fældende dom for socialt bedrageri fremover medfører udvisningsdom for udlændinge.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne ønsker med dette beslutningsforslag at sikre, at lovgivningen skærpes, så domme for socialt bedrageri fremover medfører udvisningsdom for udlændinge. Enhver udlænding, der modtager en dom for socialt bedrageri, skal fremover udvises for bestandig, uanset om dommen er betinget eller ubetinget. Når det ved en domstol er bevist, at en udlænding med forsæt har snydt med sociale ydelser, skal udlændingen naturligvis udvises af Danmark. Det er sund fornuft.

Forslagsstillerne bemærker, at borgere, der modtager sociale ydelser, naturligvis ikke bliver strafforfulgt og ikke skal strafforfølges for fejl eller vildfarelser. Intet i dette beslutningsforslag ændrer ved, at borgere, der begår fejl, ikke er sociale bedragere. Ved socialt bedrageri skal det bevises uden for enhver rimelig tvivl, at en borger bevidst har forsøgt at snyde sig til en ydelse, som borgeren vidste, borgeren ikke var berettiget til.

Det danske fællesskab

Fællesskabsfølelse er forudsætningen for borgerlig solidaritet. Borgere skaber samfund. Når individer går sammen i værdifællesskaber, der giver grobund for en gensidig tillid, opstår muligheder for frie, trygge og velstående samfund.

Gennem århundreder har borgere i fællesskab skabt det moralkodeks og de værdier, vi i dag deler med hinanden i Danmark. Denne solidaritet mellem borgerne er resultatet af et nationalt sindelag formet af både vores geografiske grænser og vores fælles historie.

Når vi danskere føler et fællesskab på tværs af landet, er det, fordi vi kan se os selv i hinanden. Vi deler noget, som er større end os selv. Vi føler os instinktivt forbundne i en solidarisk nationalfølelse.

Derfor er det en forudsætning for fortsat opbakning til et moderne velfærdssamfund i Danmark, at borgerne har forståelse for det danske fællesskab. Hvis følelsen af fællesskab forsvinder, forsvinder solidariteten på tværs af geografi og sociale klasser også.

Solidariteten er udfordret. Den fællesskabsfølelse, der er forudsætningen for solidaritet mellem borgerne, er i dag under pres fra indvandring og en velfærdsstat, der har mistet sit formål af syne.

Når vi optager for mange mennesker, der ikke forstår, respekterer og bidrager til fællesskabet, mister vi sammenhængskraften og følelsen af fælles tilhørsforhold med hinanden.

Den borgerlige solidaritet smuldrer, når alt for mange misbruger og udnytter den til at modtage offentlige ydelser uden at blive eller være en del af samfundet. Tilliden mellem borgere bliver formindsket til skade for den enkelte og for fællesskabet, mens behovet for love, regler og kontrol stiger.

Gældende regler om socialt bedrageri

Bestemmelserne om bedrageri fremgår af straffeloven. Normalt straffes socialt bedrageri dog ikke efter straffelovens almindelige regler om bedrageri (§ 279). I stedet er socialt bedrageri omfattet af § 289 a, der bl.a. omfatter alle former for tilskud eller støtte, som opnås fra de offentlige myndigheder ved hjælp af urigtige eller vildledende oplysninger samt ved fortielser, hvorved sociale ydelser også er omfattet af bestemmelsen. Strafferammen for socialt bedrageri er bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. § 289 a, stk. 1 og 2.

For udlændinge gælder det, at en ubetinget frihedsstraf for socialt bedrageri efter straffelovens § 279 eller § 289 a indebærer udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 6, uanset opholdets varighed. Kun udlændinge med ophold af under 5 års varighed kan efter udlændingeloven udvises for socialt bedrageri ved betinget fængselsstraf. For overtrædelser af særlig grov karakter er strafferammen på indtil 8 år efter straffelovens § 289, jf. § 289 a, stk. 4. Denne straf ses dog ikke anvendt for socialt bedrageri i trykt retspraksis.

Udlændinge, der begår socialt bedrageri, bliver derfor ikke udvist som følge af den lave strafferamme

for socialt bedrageri og som følge af udlændingelovens krav om, at en dom om frihedsstraf skal være ubetinget for at føre til udvisning.

Domspraksis for socialt bedrageri

Udlændinge står for en stor del af det sociale bedrageri i Danmark. Det ses, bl.a. ved at der siden 2010 har været ca. 1.200 sigtelser for socialt bedrageri begået af udlændinge. I perioden 2010 til 2019 har 444 udlændinge modtaget en fældende dom for socialt bedrageri (»23. Socialt bedrageri«, notits fra Justitsministeriet, den 2. april 2020, jf. tabel 4. <https://nyeborgerlige.dk/wp-content/uploads/23.-Socialt-bedrageri.pdf>). Alene i 2019 var 16,7 pct. af dem, der modtog en dom for socialt bedrageri, udenlandske statsborgere (»23. Socialt bedrageri«, notits fra Justitsministeriet, den 2. april 2020). Stikprøver i Københavns Lufthavn i 2019 viste, at 53,8 pct. af dem, der blev afsløret i at rejse på ferie, samtidig med at de hævdede enten dagpenge, kontanthjælp eller integrationsydelse, havde udenlandsk baggrund, jf. svar på BEU alm. del. – spørgsmål 24 og 70, folketingsåret 2019-20.

I årene 2001 til 2019 har 764 udlændinge modtaget mindst én fældende dom for socialt bedrageri. Af de 764 personer havde 335, da de modtog den seneste dom for socialt bedrageri, enten tidligere eller i forbindelse med den seneste dom for socialt bedrageri modtaget en dom for anden kriminalitet. Det vil sige, at 43,8 pct. af de udlændinge, der dømmes for socialt bedrageri, i forvejen er kriminelle (»23. Socialt bedrageri«, notits fra Justitsministeriet, den 2. april 2020) <https://nyeborgerlige.dk/wp-content/uploads/23.-Socialt-bedrageri.pdf>). Udvisning for socialt bedrageri kan derfor ikke alene bidrage til at slå ring om velfærdsydelser til samfundets svageste, men også forhindre anden kriminalitet.

Domstolene har mulighed for at dømme til udvisning for socialt bedrageri. Der er dog kun et enkelt tilfælde de sidste 19 år, hvor en udlænding er blevet dømt til udvisning for socialt bedrageri, ifølge Kriminalregisterets oplysninger baseret på forkyndte domme (»23. Socialt bedrageri«, notits fra Justitsministeriet, den 2. april 2020 – tal fra kriminalregisteret). Det skyldes, at langt de fleste domme er betingede, og at ubetinget fængsel i praksis udelukkende idømmes, hvor flere lovovertrædelser pådømmes samtidig. Flere domme kan fremhæves for at vise denne praksis:

- TfK2014. 253OE. T fik 9 måneders betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 289 a ved uberettiget modtagelse af 408.924 kr. i kontanthjælp. T's dom blev af landsretten (med dissens) undtagelsesvis i det hele gjort betinget under hensyn til T's personlige forhold samt det tidsrum, der var forløbet, siden forholdet blev begået, herunder den lange sagsbehandlingstid.

- TfK2019. 1036. T, født 1968 og somalisk statsborger, blev fundet skyldig i at have afgivet urigtige oplysninger på tro og love over for Udlændingestyrelsen, da hun i 2014 ansøgte om familiesammenføring med datteren F, idet hun oplyste, at F var 12 år, selv om F rettelig var 15 år. T var desuden skyldig i overtrædelse af straffelovens § 289 a ved uberettiget at have modtaget børnepenge for F i overensstemmelse med den urigtige aldersangivelse og ved at have slået og sparket F og truet hende med en køkkenkniv. T blev straffet med betinget fængsel i 3 måneder. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om udvisning, men da tiltalte – som følge af det tidsrum, der forløb, fra sagen blev anket til Landsretten – havde haft lovligt ophold i Danmark i mere end de sidste 5 år, var betingelserne for udvisning ikke opfyldt, jf. udlændingelovens § 23, idet straffen kun var betinget.

- TfK2014. 1116V. T (udlænding) begik socialt bedrageri mod A-kasse for ca. 100.000 kr. og blev straffet med fængsel i 5 måneder, der blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste.

- TfK2014. 769/2V. T fik 50 dages betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 289 a, idet han havde medvirket til, at 3 personer uberettiget havde fået udbetalt samlet 28.884 kr. for meget i su som udeboende.

Der findes også adskillige domme med ubetinget frihedsstraf i retspraksis. Her optræder der dog flere forhold, som pådømmes samtidig, f.eks. socialt bedrageri, vold, trusler eller tidligere straffe. Følgende eksempler kan fremhæves:

– TfK2015. 268/2OE. T fik 1 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 289 a ved uberettiget udbetaling af 537.237 kr. i arbejdsløshedsunderstøttelse. T var tidligere straffet for bedrageri med fængsel i 5 måneder.

– TfK2015. 96V. Der blev givet 1 år og 9 måneders fængsel for bedrageri af særlig grov beskaffenhed for mindst 900.000 kr., dokumentfalsk af særlig grov karakter og medvirken til socialt bedrageri for 183.156 kr. til T, der tidligere var straffet for ligeartet kriminalitet.

– TfK2018. 432. Irakisk statsborger blev straffet med fængsel i 1 år og 6 måneder og betinget udvist for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 289 a ved uberettiget at have fået udbetalt førtidspension m.v., selv om han reelt boede i udlandet. Han var også skyldig i vold og trusler efter straffelovens § 244 (alm. vold) og § 266 (trusler).

Disse mange eksempler på domme over udlændinge, der begår socialt bedrageri, giver et tydeligt indblik i problemets omfang. Det viser samtidig, hvorfor en skærpelse af reglerne er absolut nødvendig.

Finansiering og ressourcer

Beslutningsforslaget må forventes at kunne rummes inden for de gældende økonomiske rammer, hvorfor der ikke anvises finansiering.

Der er med Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 aftalt et øget fokus på socialt bedrageri. Med aftalen blev der aftalt en styrket indsats mod socialt bedrageri, hvorved aftaleparterne bl.a. vil sikre, at borgere, herunder bandemedlemmer, der svindler med sociale ydelser, i højere grad skal kunne afsløres og retsforfølges.

Efter forslagsstillernes holdning er det derfor oplagt, at de 6 årsværk, der hos politiet afsættes til at styrke indsatsen mod socialt bedrageri, bør suppleres af en lovgivning, som sikrer, at udlændinge, der begår socialt bedrageri, også udvises, når de modtager en dom. Også hensynet til betjentene og deres arbejde tilsiger, at dommene skal være hårdere, end de er i dag.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Vermund (NB):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om strafskærpelse så socialt bedrageri altid medfører udvisningsdom for udlændinge.

(Beslutningsforslag nr. B 278)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.